

VEZETŐK LAPJA

MAGYAR CSERKÉSZVEZETŐK ÉS SZÜLŐK FÉLÉVI ÉRTESÍTŐJE

NYELVLECKE

EGYIK OLASZÓRA SODRÁN,
ÍM A KÉRDÉS FELMERÜLT:
HOGY MILYEN NYELV EZ A MAGYAR,
EURÓPÁBA HOGY KERÜLT?

ELMESÉLTEM, AHOGY TUDTAM,
MIRE KÉPES A MAGYAR.
ELMONDTAM, HOGY SOK, SOK RAG VAN,
S HOGY NÉMELYIK MIT TAKAR,

ÉS A SZÓKINCSEN MI REJLIK,
A RENGETEG ÁRNYALAT,
PÉLDAKÉNT VEGYÜK CASK ITT:
EMBER, ÁLLAT HOGY HALAD?

ELMONDTAM, HOGY MIKOR JÁRUNK,
MIKOR MONDOM, HOGY MEGYEK.
RÉSZEG, HOGY DÖLÖNGÉL NÁLUNK,
S MILYEN, HA CASK LÉPDELEK.

MIÉRT MONDOM, HOGY BOTORKÁL
GYALOGOL, VAGY KÓDOROG,
S A SÉTÁLÓ SZERELMES PÁR,
MIÉRT ÉPPEN ANDALOG?

A VADDISZNÓ, HOGY HA ROHAN,
NEM ŐGET, DE CSÖRTET - ÉS
BÁR ALAKRA MAJDNEM OLYAN
MIÉRT MÁS A TÖRTÉTÉS?

MONDTAM VOLNA MÉG AZT IS HÁT,
AKI FUT, MIÉRT NEM LOHOL?
MIÉRT VAN VÁG, KI MEZŐN ÁTVÁG,
DE TÁN VÁGTAT VALABOL.

AKI TIPEG, MIÉRT NEM LIBEG,
S EZ ÉPP ÚGY NEM LEBEGÉS. -
MINTROGY NEM CASK SÁNTA BICEG,
S HEDEGÉS NEM REDEGÉS!

MIT TESZ A LÓ, HA POROSZKÁL,
VAGY PEDIG, HA VÁGTÁZIK?
ÉS A KUVASZ, HA SOMFORDÁL,
AVAGY AKÁR BOKLÁSZIK.

LÁBÁT SZEDI, AKI KITÉR,
A RIADT ŐZ ELSZÓKELL.
NEM RONT BE AZ, AKI BETÉR...
MÁS NYELVEN, HOGY MONDJAM EL?

JÓ LETT VOLNA SZEMLÉLTETNI,
BOTLADOZÓ, MINT HALAD,
AVAGY MILYEN ÖGYVELEGN?
EGY SZÓ - EGY KÉP - EGY ZAMAT!

AKI „SLATTYOG”, MIÉRT NEM „LÓFRÁL”?
SZÁGULDÓ BOVÁ SZALAD?
KI VÁNSZOROG, MIÉRT NEM KÓSZÁL?
S AKI KULLOG, HOL MARAD?

BANDUKOLÓ MIÉRT NEM BAKTAT?
ÉS HA MOTYOG, MIT KOTYOG,
AKI KOSLAT, AVAGY KAPTAT,
AVAGY CSÁSZKÁL ÉS TOTYOG?

NEM CSAK ÁRNYÉK, AKI SUHAN,
S NEM CSAK A JÁRMŰ ROBOG,
NEM CASK AZ ÁRADAT ROHAN,
S NEM CASK A KOCSI KOCOZ.

AKI CSELLENG, NEM CSATANGOL,
KI „BESLISSZOL” ELINÁL,
NEM „BATTYOG” AZ, AKI BITANGOL,
HA MÉGIS: A MESE CSAL!

HOGY A KUTYA LOPAKODIK,
SOMPOLYOG, MAJD MEGLAPUL,
S HA RÁFÖRDESZ, ELKOTRÓDIK.
HOGY MONDJAM EZT OLASZUL?

MÁSK, ERRE SETTENKEDIK,
SÖNDÖRÖG, MAJD ELTERÜL.
RÁRIPAKODSZ, ELÓDALOG,
HOGY MONDJAM EZT NÉMETÜL?

EGY CSAVARGÓ ITT KÓBOROL,
LÉZENEG, ŐDÖNG, CSAVAROG,
LÓDÖRÖG, MAJD ELVÁNDOROL.
S TÖBBÉ MÁR NEM ZAVAROG.

ÁM EGY MÁSIK ITT TEKEREG,
- ELÁRULJA KÖSZÁ NESZ -
ITT KÓVÁLYOG, ITT TÉNFEREG...
FRANCIÁUL, HOGY VAN EZ?

S HOGY A TÖMEG MIÉRT ŐZÖNLIK,
MIKOR TÖDÜL, VAGY VONUL,
VAGY HÖMPÖLYÖG, S MÉG SEM ŐMLIK,
HOGY MONDJAM EZT ANGOLUL?

AKI SURRAN, MIÉRT NEM OSON,
VAGY MIÉRT NEM LÉPEGET?
MINDEZT CSAK MAGYARUL TUDOM,
S TÁN CASK MAGYARUL LEHET...!

2009.

105. SZÁM

MAGYAR SORSKÉRDÉS

Nyilatkozat a magyar nyelvről

A KMCSSZ keretén belül működő csapatainknak a magyar nyelv használata semelyik országban sincs tiltva. Szabadon használhatjuk bármely nyugati országban. Az alábbi nyilatkozat emlékeztessen bennünket arra, hogy a 21. században, az Európai Unió tagállamain belül még mindig vannak kormányok, amelyek hivatalosan korlátozzák vagy egyenesen megtiltják a magyar nyelv használatát.

Mintegy tizmilliónyi magyarul beszélő ember él a Magyar Köztársaságban, és a szomszédos államokban több millióan magyar anyanyelvűek. Ezen országok közül több is tagja az Európai Uniónak. A kisebbségi sorsban élő magyarságnak az I. világháború befejezése óta számos helyen és számos alkalommal súlyos sérelmeket kellett elszenvednie magyar anyanyelvű, nem magyar állampolgárként.

1990 után reménykedtünk, hogy Európa ezen részének demokratizálódása, az Európai Unió jogrendszere a térség országaiban is jótékony hatású lesz, ám a 21. századba átlépve is számos aggasztó jelenséggel szembesülünk. Egyes államokban jogszabályokkal korlátozzák a magyarság nyelvhasználati lehetőségeit, s különösen a tanulóifjúságét, akiket így gátolnak anyanyelvüknek és az ahhoz kötődő kultúrájuknak az elsajátításában. Eltorzítják az egykori Magyar Királyság hiteles történelmét, művelődéstörténetét, nyilvános helyeken akadályozzák, korlátozzák a magyar nyelvű feliratok elhelyezését. Az egyik uniós tagállamban indoktalanul váltják le a magyar nemzetiségű tisztviselőket. Szélsőséges pártok magyarellenos kampányokat folytatnak, ennek következtében a megszáditott emberek meggyalázzák a magyar kulturális emlékeket, megvernek magyar nemzetiségűeket, s ezért még felelősségre sem vonják őket.

A szomszédos államok európai uniós csatlakozási szándéka, illetve uniós tagsága nem hozott tartós és egyértelmű javulást a Kárpát-medencében, kisebbségi sorban élő magyarság életlehetőségeit illetően.

Felszólítjuk a velünk szomszédos országok kormányait, pártjait, civil szervezeteit, írószervezeteit, az Európai Unió intézményeit, jogvédő szervezeteit: képviseljék és szorgalmazzák azt, hogy a demokrácia és az emberi jogok szellemében minél teljesebben valósulhasson meg a gyakorlatban a kisebbségi magyarok és minden kisebbség jogegyenlősége nyelvének elsajátításában és szabad használatában, valamint kulturális identitásának megőrzésében is.

Budapest, 2009. július elején.

*Aláírók: Magyar Írószövetség, Tokaji Íróklub, Írók Szakszervezete, Fiatal Írók Szövetsége,
Magyar Művészeti Akadémia, Magyar PEN Club*

Halljátok a tételt, mely minden magyarnak szól: Csak akkor beszélj idegen nyelven, ha erre feltétlenül szükség van! *Bartók Béla*

A fedőlapon Gyimóthy Gábor Firenzében, 1984. X. 12-én írott versét olvashatjuk, úgy ahogyan írta. Kérésünkre, a szerkesztőségnek elküldte. A világszerte keringő változatok hibásak. Megjelent a szerző által kiadott Tillárom-versek című kötetben.

Emlékezzünk id. Jámbor Pálra

Nemrégén, házasságának 55. évében elhunyt Palibá', a II. világháború menekültjeinek egyike. Elsősorban cserkésztsztként ismertük, de azon kívül volt szakács, ezermester, tábornövezetö, a cserkészstudományok mestere, többszörös csapatparancsnok. A Hontalan Sasok tagjaként örökre beväste nevét a külföldi magyar cserkészlet történetébe. Férj és apa, nagypapa, és nevelö volt, Bodnár Gábor sógora. Nekem és sok más cserkésznek gyerekkori cserkészideálja. Igaz, élete utolsó 25 évében sajnos csak tolószékben közlekedhetett, de agya friss és éber volt, népes családját szeretettel fogta össze. Sorsába lassan beletörödt, mert kellett, és nem panaszkodott. Felségével együtt mélyen vallásos hite adott neki életeröt.

Cserkészélete még Magyarországon kezdödt, a szombathelyi 50. sz. Hunyadi cserkészcsapatban, ahol 1932-ban tett cserkészfogadalmat, majd folytatódott a németországi menekült táborokban, ahol már mint vezető tünt ki.

Ha rá emlékezem, mindig a vidám, szellemes, nyugodt természetü, és pozitív életszemlélettel megáldott cserkészvezetöt látom magam előtt. Még a 1950-es évek elején ismerkedtem meg vele, amikor belesodródtam a magyar cserkészletbe. Számos akadályversenyen, táborban, magyarságismereti tanfolyamon és egyéb cserkészrendezvényen volt jelen. Mint útmutatónk, tanácsadónk kitünt. Már akkor, amikor örsvezetöképzö tábor végeztem, feltünt derüs magatartása, kiváló oktatói érzéke, humora. A tábornövezetésben bátyjával, Lajosbával együtt, páratlan mesterek voltak. Az 50-es években tartott rummerfieldi vezetöképzö táborok szakácsként és kiképzöjeként ismertük. Alig volt olyan tábor, ahol szakácssága alatt kozmás lett vagy késett volna az étel.

Minden cserkésznek vannak ideáljai, példaképei. Palibá' valóban az volt, olyan mintacserkész, ahogy a cserkészkönyben írva van. A nálam jóval fiatalabbak nem nagyon emlékezhetnek rá, mert a gyakorlati cserkészletből már a 1980-as évek elején kimaradt, ami a mozgalomnak nagy vesztesége volt. Átadta a helyét másoknak.

Magam is tulajdonképpen neki köszönhetem a cserkészlet megismerését, amikor 1950-ben, látogatóként a gautingi cserkészttáborban voltam, és a számomra felejtethetlen tábornözet vezette. Akkor hallottam „Die Glocke von Schiller” (Schiller Harangja) c. verset, amit Palibá' külbönbözö embertípusokat képviselve előadott. Bennem ezen keresztül fogant meg a cserkészlet csírája, és elindította a mozgalomhoz való kötödésemet és elhatározásomat, hogy cserkész legyek.

A külföldi magyar cserkészletben a szerepét egyénisége és tettei határozták meg. 1947-ben a németországi Kösslarn-ban megszervezte a 18. sz. Széchenyi István vcs.-ot, amelynek két évig parancsnoka is volt. 1949-50-ig pedig a landshuti 17. sz. Szent István cserkészcsapatnak volt parancsnoka. 1948-ban a Hontalan Sasok által szerkesztett *Sastoll* szerkesztöbizottságának volt tagja. Az akkor még havonta megjelenö *Magyar Cserkész*t 1957 januártól 1959 szeptemberig szerkesztette. De már 1952 januárjától kezdve montírozta a képeket, ragasztotta a címeket, s vezette a cserkésznyomdát, ahol a lapot is ö nyomtatta. Ekkor még a nyomdászati technika a maihoz képest sokkal lassúbb volt és több időt igényelt. A nyomda vételárának közel egynegyedét is ö adományozta.

Az Intözö Bizottságnak 1953-tól 1957-ig és 1959-től 1961-ig volt tagja, a Számvizsgáló Bizottságnak 1961-től 1969-ig, az Igazoló Bizottságnak 1948-ban és 1951-ben, 1963-67-ig, és a Gazdasági Osztálynak 1948-ban. Ugyanakkor fiúcserskész vezetötiszt megbízást kapott Németországban, a Személyi Osztály felelöse 1949-54-ig, Végrehajtó Bizottsági póttag 1950-ben.

Munkatársa volt a cserkészkönyv bizottságnak, amely kiadta az *Emlékeztetőt* a vezetőképző táborok kiképzési anyagáról, a Hontalan Sasok összeállításában. Ez megelőzte a cserkészkönyvet, *A mi könyvünket*, mivel az utóbbinak kiadására nem volt elég pénz. 1950-ben részt vett a Szövetség újjászervezésében. Az első években minden táboron vezetői szerepet vállalt. A plattlingi I. Nemzeti nagytáborban a Fiú altábor parancsnoka volt. A központi vezetőképző táborok előadója, cserkésztiszképző- (1949,1950,1955), segédtiszképző- táborok (1949,1950,1955), és örsvezetőképző táborok parancsnoka (1949,1955). A Woodbadge (Gilwell) képesítést még 1949-ben Bodnár Gáborral és Rónay Tamással együtt a Menekült Lett Cserkészszövetségen keresztül szerezte meg, lett-német tolmács segítségével, - ahogy ezt nekem annak idején Bodnár Gábor elmesélte. 1948-ban regös tábor parancsnok volt.

A Hontalan Sasok összetartása érdekében fáradozott. Több körlevelet intézett a kivándorolt Sasokhoz, az új helyzethez igazodó, most már más jellegű, de mégis a magyar cserkészlet érdekét szolgáló együttműködés újraindítása érdekében.¹ Közlök egy levélrészletet, hogy lássuk Palibá mély magyarságszeretetét és a közösségi szellem ápolásába vetett hitét:

Az emigrációs cserkészmunka abba a korszakába érkezett, amelyben a szigorúan vett „cserkészkedés” még az eddiginél is jobban az „eszköz” szerepét kell hogy betöltse. A cél a m a g y a r s á g! Ez lesz az eljövendő munkánk, mint Hontalan Sas többletmunka célja is. Mindenhol, minden eszközzel és mindenkinben tudatossá kell tenni azt, hogy te nem vagy ausztrál, sem amerikai vagy argentin, te magyar vagy! És hiába veszel fel akármilyen állampolgárságot, belül, a szívedben, érzéseidben csak magyar maradsz, mert köt a Haza, a Föld, édes anyanyelved és az a tudat, hogy bár számban kicsi, de lélekben nagy nemzet fia vagy! - Ezt a tudatot kifejleszteni és fokozni; ez a mi feladatunk, ez a mi célunk!²

Amikor 1960-ban a Szövetség először kiosztotta a legmagasabb kitüntetését, a *Jó Munkát! Teleki Emlékérmét*, Palibá is megkapta azt, majd 1975-ben pedig a *Rákóczi Emlékérmével* jutalmazták.

Gazdag élményekkel ékesítette cserkészéletünket, jóindulatot sugárzott, amellyel munkáját végezte. Halálával családja és a magyarság egy nagyon értékes embert veszített el. A magyar cserkészlet egyik nagyja távozott el tőlünk. Ha azt a munkát, amit ő elkezdett, folytatjuk, akkor jó úton haladunk!

Nekrológia lapunk egy másik oldalán olvasható.

Fischer Viktor, úgy is mint „Halász Győző”

¹Lsd. Marosvári Attila, *„A magyar cserkészlet az emigrációban 1945 és 1956 között”*, A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, Budapest, 2004, 119. oldal.

²U.o: Jámber Pál 1950. szept. 11-i körlevele

-oOo-

A következő cserkésznemzetek 2009-ben lesznek 100 évesek:

Chile, Dánia, Guyana, India, Oroszország, Sierra Leone, Egyesült Államok, Zimbabwe (akkor Rodézia).

Tudod-e, hogy a *Vezetők Lapja* a németországi és ausztriai menekülttáborokban a tengerentúlra való kivándorlások előtt is időnként megjelent?

A cserkészlet és a Magyar Iskola kapcsolatainak gyakorlati formái

Az fenti cím cserkésztszti disszertációként kötelező tétel volt 1972-ben. Noha azóta eltelt 37 év, érdemes megfigyelni a magyar iskolák és a cserkészlet közötti kapcsolatot. A cserkészlet kezdeményezésére ebben a korszakban számos magyar iskola alakult, nagy részük cserkészvezetéssel. Két évre rá a Szövetség létrehozta az Iskolaügyi vezetőtszti megbízatást is.

Cserkészletünk emigrációban működő magyar ifjúsági mozgalom. Hivatalos nyelve a magyar. A cserkészlet, s bármilyen más magyar szervezet sikeres továbbműködése és fennmaradása a magyar nyelv használatára van utalva. Amennyiben a nyelv használata megszűnik, a cserkészmozgalmunk, s az emigrációban működő magyar intézmények elveszítik fő jellemzőjüket, s megszűnnek magyarnak lenni. „Nyelvében él a nemzet!”, mondja a mondás is [mármint gróf Széchenyi István]. Tehát szükségünk van nyelvünk oktatására és annak öntudatos ápolására. Hiába nyomtatjuk a *Magyar Cserkészlet* havonta és adjuk ki a könyvek sorozatait, ha nincs ki azokat olvassa. Ebben az esetben csak saját szórakozásunkra adnánk ki a nyomtatványokat.

Szükségünk van iskolákra, ahol a magyar szülők gyermekei anyanyelvük oktatásában részesülhetnek, hogy szókincsük a konyhanyelven felüli szintre emelkedjen, hogy kultúránkat és hagyományainkat részletesen megismerjék. Csakis az iskola töltheti be ezt a szerepet erre a cserkészösszejövetelen sem idő sem keret nincs.

A Magyar Iskola nagy szerepet játszhat a cserkészanyag gyors és tökéletes elsajátításában, s a vezető munkáját nagymértékben megkönnyítheti. A magyar iskola az alapot adja a cserkészmunkának. Nagyon jó példa erre Oshawa (Kanada Ontario tartományában lévő város. Szerk.). Az itt élő gyermekek nagy része egyáltalán nem jártas a magyar nyelv írásában és olvasásában annak ellenére, hogy beszélik a nyelvet. Magyar iskola jelenleg nincs, és öt évre visszamenőleg nem is volt. A nagy hiba viszont ott van, hogy a gyermekek odahaza sem kapják meg az alapvető oktatást. A szülők nem tanítják meg magyarul írni és olvasni őket. Sőt, sok esetben a beszéd használata is elhanyagolt.

Ahhoz, hogy a cserkészjelöltek az évi anyagot elsajátítsák, szükség lesz az írást és olvasást az összejöveteleken beiktatni. Így az összejövetel elméleti része a magyar nyelv és a cserkészanyag tanítását fogja képezni. Nemcsak az elméleti résznél folyamodhatunk a magyar nyelv oktatásához, hanem a játékot, mint eszközt is felhasználhatjuk. Például, ritmus-játék címmel számokat és betűket szóbeli használattal gyakoroljuk. A játék menete: a cserkészek körben törökülésben helyet foglalnak. Mindenki kap egy számot. A játék kezdeténél mindenki ritmusban pattint, a jobb, illetve a bal kézzel, majd kétszer tapsol. A játékvezető kihívja a saját számát (1), majd az egyik cserkészt (2). Például: jobb kéz pattintásánál (1), bal kéz pattintásánál (2), majd két taps. Az, aki a 2-es számot kapta, először saját számát mondja (2), majd kihív egy másik számot, pld. (6) és így tovább, vagyis: (1,2,taps,taps), (2,6,taps,taps), (6,9,taps,taps), stb. Aki kiesik a ritmusból, vagy olyan számot hív, amely már kiesett a játékból, az kiáll. Az nyer aki utoljára marad. A számokat helyettesíthetjük szavakkal is, szókincsfejlesztéshez vagy akár történelmi alakok gyakorlásához. Pl.: rózsza-szegfű-taps,taps; szegfű-liliom-taps-taps, liliom-rezeda-taps,taps, stb. Vagy akár: Kossuth-Mátyás-taps-taps, Mátyás-Árpád-taps-taps, Árpád-Rákóczi-taps-taps, Rákóczi-Széchenyi-taps-taps, stb.

Az iskola és a cserkészlet kiegészítik egymást. Ez tisztán látható, ha felmérjük mindkét intézmény szerepét a fiatalság magyar irányú nevelésében. Az iskola főleg a magyar nyelv átadását és fenntartását biztosítja és lehetővé teszi irodalmunk, történelmünk, valamint föld- és néprajzunk

ismeretét. A cserkészzet alkalmat ad a nyelv gyakorlati használatára, jellemnevelést, élményeket, gyakorlati életismereteket és értelmes szórakozást nyújt, baráti kört biztosít azonkívül, hogy nyelvünk ápolását is céljaként tűzi ki. Nagyon jó példa erre a nagytáborban rendezett szellemi olimpiász.

Fontosnak találom, hogy a két ifjúsági szervezet együttműködjön és tisztában legyen mindkét fél a másik fél gyermekre ható lehetőségeivel. Ezáltal kikerülendő az egy malomban őrlődés.

A cserkészzet nagyobb és erősebb mozgalom mint a Magyar Iskola. Nagyobb tapasztalattal rendelkezik a gyermek kezelésében és oktatásában, jobban fel tudja mérni az emigráció és a saját szükségleteit, mint bárki más. Például: vezetőhiány, magyar iskolahiány. Saját érdekében részt kell vennie a magyar iskolák szervezésében, és azok tantervének s tananyagának meghatározásában. Főleg most van szükség a cserkészzet tapasztalt irányzatára, mikor a külföldi magyar iskolák új lelkesedéssel a Debreceni Anyanyelvi Konferencia és a magyarországi érdeklődések után, együttes erővel komoly elhatározások céljaiból értekeznek az egységes munkaterv, tanrend, és könyvek érdekében. Jellemző erre a clevelandi második tanügyi konferencia.

Érdemesnek látom bizonyítványok létesítését, amelyek a Cserkészszövetség által megkívánt magyarságismereti anyag ismeretét bizonyítanák, például az őrsvezetői vagy a segédtishti tábor magyarságismereti követelményeit. Viszont ahhoz, hogy a bizonyítvány elfogadhatóvá váljék cserkészkeretekben, a cserkészzetnek közre kell játszani a tananyag kidolgozásában.

Ez az eljárás megkönnyíthetné a cserkészvezető jelenleg túlszűfolt feladatait és a cserkészzet tökéletesebb cserkészetté válhat, vagyis a vezető a próbaanyag átadására összpontosíthatja figyelmét és erejét.

Az iskolában viszont szükség van képzett és cserkészismeretekben jártas tanítókra. Sok esetben a „tanítók” nem rendelkeznek pedagógiai képesítéssel. A cserkészzet tanítóképző táborokat létesíthet, mely egyidejű lenne a jelenlegi vezetőképző táborokkal. A tábor anyagát képezheti

1. Magyar iskolák pedagógiai vezetése
2. Kidolgozott munkaterv és tananyag ismertetése
3. Nem cserkésznek a cserkészpróbák ismertetése
4. Gyermeklélektan

Ahhoz, hogy a cserkészzet és a magyar iskola kellőképpen ki tudják egymást egészíteni fontos, hogy a cserkészvezető megismerje az iskola szerepét, kiadványait. Úgyisintén a tanítók részéről hasznos és ajánlatos a *Magyar Cserkész* és a *Vezetők Lapja* rendszeres olvasása. Közös erővel és kölcsönös egymásra ható munkával szívós ellenállást biztosíthatunk a külföldön élő magyarság elvesztése ellen.

Forrásmunkák: *Vezetők Lapja* és *Itt-Ott* folyóirat.

Pintér János cscst. [akkor még st.], Calgary, Alberta, Kanada

A mi nyelvünk anya, leány s ismert rokon nélkül úgy áll a többi nyelvek közt, mint a fönix az ég madarainak számban... Mi ezt a nyelvet szeretni tartoznánk, ha ily szép és a maga nemében egyetlen nem volna is, mert a miénk. *Kazinczy Ferenc*

CSAPATPARANC SNOKOKNAK

A csapat pénzszerzési lehetőségei

Cserkészcsapatunk sokszor küzdenek pénziánnal. A tagdíjak rendszerint nem fedezik a csapat költségeit, így más forrásokat kell keresni a hiányzó összeg előteremtésére. Egy nyári táboron, különösen egy jubileumi táboron való részvétel igen sok költséggel jár. A legtöbb csapatnak, ugyanakkor, összejövelei megtartásához, a teremhasználatáért fizetnie kell, amennyiben ezt a fenntartó testület nem teszi. Ma már legtöbb bérelt helyiség biztosítási költségekkel is jár.

A csapat pénzszerzés lehetőségeire alább adok néhány javaslatot. Természetesen a helyi körülményeket figyelembe véve lehet ezeket majd alkalmazni. Ami egyik csapatnál beválik, nem biztos, hogy a másiknál igen.

Az ilyen akcióknak nevelési célja is van. A pénzszerzésben való részvétel mind a cserkészek, mind pedig a csapat vezetőinek leleményességét is próbára teszi, ugyanakkor tanít néhány dolgot az árusítás módjáról, annak megtanulásáról, költségvetésről, sőt az ajándék csomagolásról is.

Gyakorlott cserkészvezetők tudják, hogy egy jól megtervezett pénzkeresési akció egyéb előnyökkel is jár. Például a csapat fontos szolgálatot tehet az ökológia számára a hulladékok csökkentésével, ami egyébként a város szemétdombjára kerülne. A cserkészet igyekszik tudatni a társadalommal környezetvédelmi céljait is, és az összmunkával nemcsak a cserkészeket, de a szülőket is egymáshoz közelebb hozza.

Adománykérő levelek, rendezvények csendben segíthetik az anyagilag rászoruló csapattagokat is. Például saját csapatomnál, annak idején, a két legszegényebb család gyerekeinek a csapat kifizette a táborozási díjat, különben azok a cserkészek lemaradtak volna a táborról. Minden csapat a pénzkeresetéből egy bizonyos összeget ilyen célra is félretehet.

A fő haszna és célja minden pénzszerzési tevékenységnek a csapat programjainak, terveinek megvalósítása. *Ily módon a csapat akár a szövetségi tagdíját is könnyebben kifizetheti!*

Minden ilyen tevékenységnél fontos az előzetes meghirdetés, ill. tudatosítás. Ezt meg lehet tenni szórólapokkal, drótpostán, vagy telefonon. Ajánlatos a meghirdetésnél célt is adni az akciónak. Ilyenek lehetnek pl. a csapat tábori felszerelésének, sátorállományának bővítése, távoli portyák vagy táborok útiköltségének részbeni megkeresése, a csapatotthon ill. gyülekezési hely bérleti díjának előteremtése, stb. Az árakat ne szabjuk túl magasra, mert az nem célravezető.

Lássuk milyen lehetőségek kínálóznak. A felsoroltak közül többet már egyes csapatok rendszeresen alkalmazzák.

Autómosás. Ezt rendszerint nem a belvárosban, hanem valahol a külvárosban, kertvárosokban lehet a legjobban alkalmazni. A mosási tér lehet iskola vagy templom parkolója, vagy más városi terület, amihez engedélyt kell kérni. Ebbe a szülőket is be lehet vonni.

Árusítások. Itt fontos szem előtt tartani, hogy olyasmit kell árulni, ami az embereknek kell, tehát szükséges és lehetőleg nem luxus cikk. A számítógépes világban a világháló segítségét fel lehet használni és a rendeléseket azon keresztül felvenni.

Itt érdemes megemlíteni, hogy az Amerikai Cserkészszövetségnek honlapjáról letölthető az idevonatkozó tájékoztatás és az engedélykérő űrlap a www.scouting.org/forms címen. Szövetségükben csak engedéllyel lehet csapatoknak pénzszerzési akciót indítani. Minálunk erre nincs leírt szabály, de bízunk a csapatparancsnokok józanességében és bölcsességében.

Hólapátolás. Ezt szintén ajánlatos szórólappal kezdeni, a gyűjtési célt megadni, majd telefonon nyomon követni.

Karácsonyi koszorúk fonása, eladása. Ezeket fenyőfaágakból készítjük. Kicsit időigényes, de aránylag jó áron el lehet adni őket. Fontos a meghirdetése. Rendelésre könnyebb kiszámítani mennyi szükséges az eladáshoz.

Karácsonyi vásár. Ilyenkor süteményeket, bejglit, tortákat lehet árulni, amit a szülők, cserkészek, és cserkészvezetők sütöttek. Ezt sok csapat már régen bevezette.

Kávé és sütemény vásár. Istentiszteletek után, havonta egyszeri alkalommal nagyon jól beválik. Szintén sok csapat bevezette.

Könyvvásár. Amikor elég könyv összegyűlik, vagy egy adakozó leszállít több tucat könyvet a csapatnak, a könyvvásár megvalósítható. Összeköthető más tárgyak árusításával is. Ha éppen összettel történik nevezhetjük pl. a cserkészcsapatok őszi vásárának. Lehet tartani a Magyar Házban, egyháznál, vagy akár valakinek a kertjében is. Amit a csapat nem tud eladni, megtarthatja a következő vásárig, vagy használt könyvekkel kereskedő könyvesboltnak eladhatja. A könyvvásárt lehet a karácsonyi vásárral együtt megtartani.

Levelek gereblyélése, fűnyírás. A szükséges felszerelésről ne felejtsünk el gondoskodni. Itt különösen fontos a szórólapok szétosztása.

Szódás kannák és üvegek összeszedése, beváltása. Minden cserkésznek ki lehet adni pl. heti 25 kanna ill. üveg összegyűjtését, amelynek összegét a csapatpénztárosnak leadja, aki azt elkönyveli. Ha mindenki teljesíti a kvótát, igen szép összeg gyűlhet össze. Jobb módú vidékeken meg lehet családokat is keresni, mert ott kevesen váltják be őket, és szívesen oda is adják a cserkészeknek.

Telefonkönyv kihordás. Ezt a telefonvállalattal előre kell megbeszélni.

A hagyományos rendezvények közül:

Cserkészbál. Olyan helyeken, ahol több csapat működik vagy nagyobb csapat van, ott a cserkészbál megrendezése már hagyomány. Több csapat vagy testvércsapat évtizedek óta rendez cserkészbált, ami a csapatok legnagyobb pénzforrása. Ezen lehet tombolát is rendezni, ami külön bevételt jelent. A rend kedvéért említendő, hogy a következő városokban rendszeresen rendeznek cserkészbált: Buenos Aires, Chicago, Cleveland, Hamilton, Los Angeles, Melbourne, Sydney, San Francisco, Washington. Itt külön meg kell említeni a New York-i, azaz központi cserkészbált, amit a New York-i körzet 1961 óta a Központ részére rendez. A bál megszervezésében oroszánrészt vállalnak a garfieldi és New Brunswick-i csapataink cserkészvezetői, és a szülők.

Cserkészvacsora. A legtöbb csapat vagy testvércsapat évente legalább egyszer rendez cserkészvacsorát. Ez társadalmilag és a szülők felé is igen fontos rendezvény. Itt számol be a

parancsnok a csapat évi munkájáról, eredményeiről. Ez erősíti a vezetők és a szülők közötti kapcsolatot. A fenntartó testület tagjait ide feltétlenül hívjuk meg. Ez az esemény a társadalom felé mutatja meg munkánkat, tehát különösen fontos a gondos és tervszerű előkészítése. Ha egyháznál vagy a Magyar Háznál van, akkor a lelkészekkel és egyházi vezetőkkel, a Magyar Ház képviselőivel ismerteti a cserkészmunkát, és rámutat annak fontosságára. Ez a lelkész és az egyház közötti jó viszony megtartása érdekében is fontos. A tapasztalat viszont azt mutatja, hogy anyagilag a cserkészvacsorák legtöbb esetben nagyon sok előkészületet igényelnek és a bejött pénz aránylag kevés.

Régi csapattagok bevonása. A csapat az évi pénzalap megteremtésére régi tagjait is felkeresheti. Ne csak az évi cserkészvacsorára hívjuk meg őket, hanem egyéb rendezvényekre is. Akár az azokon való részvétel révén, vagy adománykérő levél formájában is kérhetünk adományokat. Sokszor egy tehetősebb alumnusz nagyobb összegű adománnyal segíti a csapatot.

Sikeres pénzszerzést!

Fischer Viktor, volt csapatparancsnok

-o0o-

Ismét a Net-etiketről, az internet használati etikettjéről

Már korábban (ld. a „Vezetők Lapja” 102. sz., 2008, 7-9. oldalát) taglaltam ezt a mindannyiunk számára fontos témakört. Az alábbi tanácsokat ajánlom cserkészeink kiképzési folyamatába beleszőni.

Ha e-mailt vagyis drótpostát használunk, feltételezünk egy bizonyos közvetlenséget. Ez a fajta „lezser” hozzáállás néha kérdéses lehet. Az alábbiakban is utalni fogok erre.

Mire kell vigyáznunk:

1. Ha a kapott üzenetben nem jelölünk meg tárgyat, azaz „No subject”, ez azt a benyomást keltheti, hogy az üzenet nem nagyon fontos. Minthogy a legtöbb cserkészvezető - talán a tizenéves cserkészek egy részének kivételével - igen elfoglalt, naponta egy halom üzenetet kap. A tárgy megjelölése tehát azért fontos, hogy az üzenetet fogadó mihamarább elolvassa.
2. Ha több üzenetváltás történik két fél között és a tárgy közben megváltozik, akkor a tárgy meghatározását is megfelelően változtassuk meg.
3. Üzeneteinket lehetőleg szabjuk rövidre, és maradjunk a tárgynál. A legtöbb embernek, cserkészvezetőket beleértve, nincs ideje hosszadalmas drótposta üzeneteket olvasni. Ha részletes tárgyalásra van szükség, használjuk a telefont vagy a „Skype” módszert.
4. Vigyázzunk a helyesírással. Néha helytelenül írunk mert sietünk, vagy nem tudunk helyesen írni. Pontatlan írás rossz benyomást kelt. Ezzel kapcsolatban a tapasztalat azt mutatja, hogy cserkészvezetők egymás között is sok esetben a befogadó ország nyelvén értekeznek, mert az könnyebb és gyorsabb. Viszont a világhálón való üzenetküldés is olyan mint a levélírás. Lehetőséget ad a szép kifejezések használatára, és persze a magyar írás gyakorlására. Használjuk ki ezt is.

Azért is ügyeljünk, hogy írásunkban ne hibázzunk, mivel a küldött üzenetben lévő hibák és pontatlanságok félreérthetőek. Elküldésük előtt újra olvassuk át a szöveget. Ne szorítkozzunk kizárólag a helyesírást ellenőrző programra.

5. Amint már előzőleg említettem, a kapott üzenetekre minél hamarább válaszoljunk. Ez azt jelzi, hogy azt megkaptuk és a küldő személyt válaszunkkal megtiszteljük. Ha nincs időnk azonnal válaszolni, akkor egy rövid üzenetben fejezzük azt ki, vagy hívjuk fel az illetőt ha megvan a telefonszáma.
6. Vigyázzunk a mások által kapott üzenetek továbbításával. Ne küldjünk tovább olyasmit, amihez nincs engedélyünk a küldőtől, különösen ha az bizalmas jellegű.
7. Minden üzenetet abban a tudatban küldjünk, hogy azt mások továbbíthatják és olvashatják, tehát a nyilvánosság elé kerülhet. Kellemetlen, derogáló, személyeskedő, szapuló, vagy érzékeny szövegek, levelek továbbküldésétől különösen óvakodjunk.
8. Az illendőséghez tartozik a megszólítás (pl. Kedves Attila!, Dear Enikő!, Lieber Zoltán!, stb.), ami bizonyos közvetlenséget, barátságos viszony kialakítását célozza. Elkerüli a ridegséget. Ide tartozik az üzenet végén a megfelelő záró üdvözet is (pl. Jó munkát!, Üdvözlettel, Barátsággal, Tisztelettel, vagy a manapság cserkészek közt használt „Szia”, stb.), attól függően, kivel milyen viszonyban vagyunk.
9. Vigyázzunk a hangnemre. Mivel az üzenetfogadót nem látjuk és nem halljuk, legyünk meggondoltak és vigyázzunk a szavak megválogatására.
10. Az e-mail ne helyettesítse a személyes kapcsolatot.
11. Ha a kapott üzenetekben a saját e-mail címünk a „To” mezőben van, akkor az válaszra utaló üzenet. Tehát válaszolni kell és illik is rá.
 - a. Ha a „Cc” mezőben van, akkor csak tudomásvételeként kaptuk.
 - b. Ha a „Bcc” mezőben lévő cím csak a küldő listáján szerepel, akkor a vele járó üzenetet mások nem kapják meg.

Felhasznált irodalom:

Jamie Herzlich: Etiquette in e-mail can speak volumes (Az etikett az e-mail használatában sokat mond), *Newsday*, 2009. július 25.

Fischer Viktor

-oOo-

Ismerd meg az erdőt!

Az alábbi írás főleg fiatalabb cserkészek részére íródott. De mint vezetők, használjuk fel a benne tartalmazottakat, hogy a 6. cserkésztörvény értelmében felébresszük cserkészeinkben a természet szeretetét, megkímélését, és gyönyörködjünk annak szépségeiben. Ez szelídebb emberekké tesz mindannyiunkat.

A cserkészeknek otthona a természet. Az alábbiakban elsősorban az erdőre összpontosítjuk a figyelmet. Ha ismered a fákat, állatokat, bogarakat, növényeket, akkor úgy fogsz járni az erdőben mint otthon, ahol sok ismerős vár rád. A következő hat feladatot a cserkészekkel együtt végezzétek el.

1. A cserkész szereti a természetet

Ha mint cserkészek járunk az erdőben, igyekezzünk ügyelni a természetre. Hangoskodással sok állatot elzavarunk és nem láthatjuk őket. Gombát csak annyit szedjünk, amennyi kell, és a többit ne rongáljuk. Élő fákat ne sértsünk meg, mert a sérülések során könnyebben megbetegszenek a fák, esertleg elhalnak. Igyekezzünk az erdő részévé válni. Csak annyit vegyünk belőle amennyi kell, és úgy viselkedjünk benne, mintha a saját lakásunkban lennénk.

Feladat: **A: Keressünk cserkészeinkkel egy helyet, ahol jól érzik magukat. Építsünk velük egy kört galyakból és levelekből.**
 B: Állítsunk fel magunknak öt szabályt, ahogyan az erdőben akarunk viselkedni.

2. Milyen öreg az erdő?

Egy erdő nem él örökké. Vannak fiatal és öreg erdők. Ha például egy tűz kiirtotta az erdőt, akkor elsőnek olyan fák kezdenek nőni, melyek gyorsan nőnek, és sok fényt igényelnek. Ilyen például a nyírfák. Ezek 40 éven belül felnőnek, és egy kis árnyékot nyújtanak. Ezután jönnek a lassabb növéssű fák, mint például a bükkfák. Ezek idővel utólérnek ezt az első generációt és elnyomják, mert magasabbra nőnek és hosszabb életűek. Kialakul egy bükkerdő, mely olyan sűrű tetőt képez, hogy más fa alig nő mellette. 300 év múlva a bükkfák is kiöregednek, és a szél kidönti ezeket az elszáradt, nagy fákat. Így keletkeznek megint lyukak, ahol más fák újra kitudnak nőni és a „verseny” előlről kezdődik.

Feladat: **C: Keressünk cserkészeinkkel fiatal és öreg erdőt.**
 D: Keressünk egy tuskót, amelyen meg lehet számolni az évgűrűket. Hány éves volt a fa amikor kivágták?

3. Miért írtják ki az emberek a fákat?

Az ember mindig is szívesen használta a fát építőanyagának, mert belőle szinte mindent meg tudott építeni, ami az élethez kellett (bölcsőtől a koporsóig). Amikor elkezdenek nőni a kis fák, akkor több száz is nő néhány négyzetméteren. Ahogy nőnek úgy nyomják el egymást. A végén ezen a helyen csak egy fa fog megmaradni. A többi mind kihal körülötte. Az ügyes erdészek mindig ezeket a többlet fákat vágják ki, így az erdő is jobban nő és az embereknek is jut fa. Persze vannak olyanok is akik mindet kívágnak és ezzel sok kárt is okoznak.

Feladat: **E: Keressünk cserkészeinkkel kis facsemetéket. Hány van egy 2 m-es átmérőjű körben?**
 F: Keressünk egy nagy fát és nézzük meg milyen messze van tőle a következő nagy fa.

4. Melyik fa a legerősebb?

Minden fának más tulajdonságai vannak. A nyírfák gyorsan nő és nagyon rossz körülményeket is kibír. A gyertyánfa nem nagy, de a fája nagyon kemény. A feketefenyő kibírja a magasban is, ahol más fák már rég elpusztulnának. A jegenyefenyő akár 50 m magasra is megnő, ha jó a földje neki. Az akácfa tüskéivel védekezik és olyan szívós a fája, hogy alig rohad el még a vízben is. A juharfának nem árt a sziklás környezet, így sok hegyoldalban nő, ahol a kövek szoktak omlani.

- Feladat:** **G:** Milyen fákat használunk a cserkészletben és mire?
H: Keressék meg cserkészeid a kedvenc fájukat (kinézésre). Aztán vezessék el a többieket oda és meséljenek róla. Megismerik melyikről mesélsz?

5. Melyik bogár károsítja a fát?

Az erdőben sok növény, állat és rovar él együtt. Sokszor egymástól függenek és nem is tudnának egymás nélkül megélni. Mégis van úgy, hogy a legkisebb megöli a legnagyobbat. A nagy fa, ha érzi hogy egy bogár a kérge alá fúrja magát, akkor gyantát vagy nedvet bocsát ki, és a bogár megfullad. Csak ha már gyenge lett a nagy fa, sokáig nem esett az eső, vagy pl. mert megsérült a kérge, és ez nem gyógyult be, akkor a sok kis bogár megfúrja. A sok fúrás elvágja a fának a vízrendszerét és már nem kap eleget inni, így elszárad és meghal. Míg teljesen el nem pusztul a nagy fa, sok állatnak, bogárnak gombának ad otthont és táplálékot.

- Feladat:** **I:** Keressünk cserkészeinkkel egy beteg fát. Hogyan ismerjük fel, hogy beteg?
J: Milyen állatokat, növényeket találunk ezen a fán?

6. Ki fél a sötétben?

Az erdőben sok olyan állat él, melyet nappal nem lehet látni. Ezek főleg a ragadozók. Gondoljunk csak a bagolyra: azért van olyan nagy szeme, hogy a sötétben is lásson. Vagy a borz, amely szintén csak éjjel jön ki az odújából. Így sok állatnak nincs nyugodt éjszakája, mivel mindig ugrásra készen kell lennie, még alvás közben is. Az erdőben mindig van élet, még éjjel is.

- Feladat:** **K:** Töltsünk cserkészeinkkel egy éjszakát az erdőben, hálósákban, lehetőleg sátor és tűz nélkül.
L: Milyen hangokat hallunk? Milyen hangos ilyenkor egy levél ami a fáról leesik?

Jablonkay Péter cscst., I. ker. pk., Balingen, Németország
 -o0o-

Mérges növények: a „poison ivy”, a „poison oak”, és a „poison sumac”

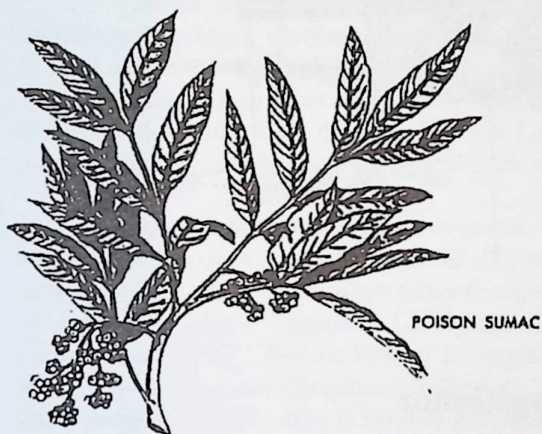
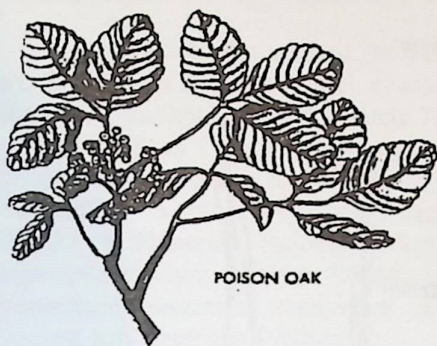
Ezekről a kellemetlen növényekről minden Észak-Amerikában táborozó cserkész hallott. Valószínűleg látott már ilyet, vagy akár már áldozata is lett.

Általában az egész észak-amerikai kontinensen találkozunk ezzel az Amerikában őshonos gyommal. A más kontinensekről érkező cserkészek szintén megismerkedhettek már vele, többnyire a Sík Sándor Cserkészparkban, vagy annak környékén. Ahol az ehető gyümölcsök nőnek (szeder, szamóca, málna, feketeszeder), ott rendszerint a barátságtalan indák is megbújnak.

Legfőképpen kétféle folyondárral találkozunk, ha erdőt-mezőt járunk. Az egyik a háromlevelű, szívformájú ágacsok a folyondáron (poison ivy). Ez a leggyakoribb fajtája a növénynek. Magyarra fordítva a *poison ivy* (ejtsd *pojzon ájvi*) mérges futónövény ill. mérges borostyánt jelent.

POISON IVY

A másik fajta olyan, mint a tölgyfalevél, és ugyancsak hármassával alkot egy kis ágat az inda felső harmadában (**poison oak**, ejtsd *pojzon ouk*). Mindkét fajta bokrosodik, vagy kapaszkodik a kerítésen, fa törzsén. Aprócska gyökerekkel kúszik felfelé. De ha nem kerülne semmi útjukba, amire felmásszanak, akkor a talajon is szétterjednek, akár a gyepon is kaphat az ember fertőzést a harisnyáján át, vagy a csupasz lábán egyszeri megérintéssel.

A harmadik, kevésbé gyakori, a **poison sumac** (ejtsd *pojzon szumák*), ami néha bokorként vagy kisebb főként mocsaras területen nő az Egyesült Államok keleti részén. A növény 7-13 falevelecskét tartalmaz.

Közös tulajdonságuk. Mindhárom növény fényes levelű, általában fehér bogyók csoportosítva nőnek az indáján.

Kiütési tünetek. Ha valaki bőrével hozzáér a *poison ivy*-hoz, az mérges nedvet ad ki magából, ami a bőr felületét ellepi, kiütést okoz és iszonyú viszketéssel jár. Ha elvakarjuk, jobban terjed. Legtöbb esetben kis hólyagok keletkeznek az érintett bőrrészen, ami gyulladásba jöhet. Van aki nagyon erősen reagál rá, van aki egyáltalán nem.

Még a füstje is mérgező. Ha a füstjét beszívjuk, orvosi beavatkozásra van szükség. Tehát a növényt elégetni nem szabad. Ha ruhadarab érinti és az érintett felület a bőrünkhöz ér, abból is kiütés származik, olyannyira, mintha bőrünkkel értünk volna hozzá.

Kezelés. Amint hozzáértünk, azonnal mossuk meg szappanos vízzel az érintett felületet. Ha a nedve a ruhát érinti, cseréljünk ruhát és a levetettet mossuk ki. A kikúrálódás általában több hétig tart, kénes fürdőre és esetleg oltásra is sor kerülhet. Naftaszappannal és calamine-oldattal is lehet kezelni. Súlyosabb esetben orvosi kezelésre szorulhatunk.

Ahol helyénvaló, fontos a kiránduló és táborozó cserkészeink figyelmét felhívni erre az észak-amerikai gyomra. Az cserkészév első kirándulásán ez legyen az egyik legelső kiképzési tárgypont!

Felhasznált forrásmunkák:

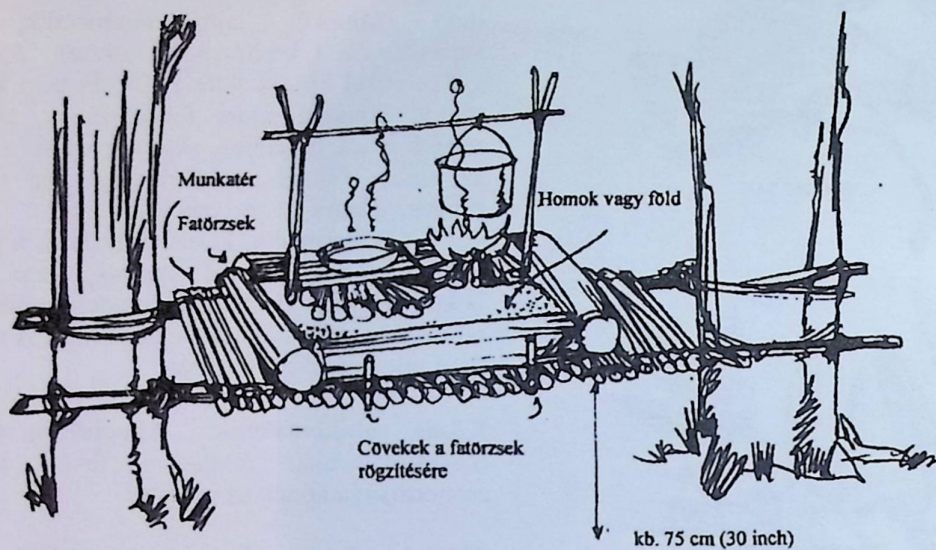
Boy Scouts of America: *The Boy Scout Handbook*, 11th ed., 1998

Gordon Lynn: *Camping and Camp Crafts*, Golden Books, New York, 1964

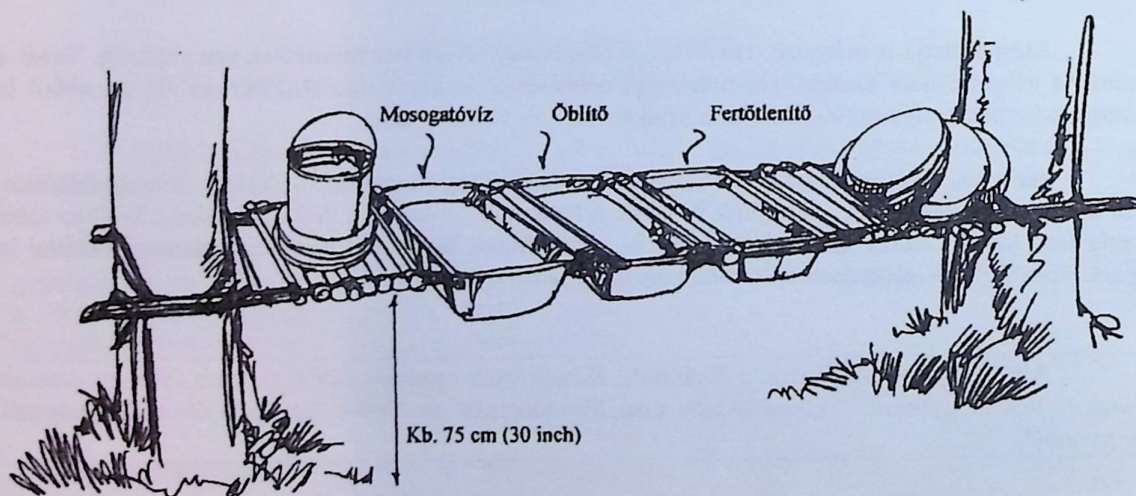
Török István: Oh, természet, oh, dicső természet! *Kanadai/Amerikai Magyarország*, 2009. július 11.

Tábori konyha

Emelt tűzhely főzésre

Emelvény mosogatóshoz

KITÜNTETÉSEK

A clevelandi Cserkész Barátok Köre évi cserkészebédjén megünnepelte és külön kitüntette **nt. Bernhardt Béla** cscst., okl. evangélikus lelkészt, az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia főesperes elnökét, aki cserkészlete 75. évét töltötte be. Már nyolc éves korában, 1934-ben lépett be a 223. sz. Pesti Luther Szövetség csapatába, mint kiscserkész, ahol őrsvezető, vízvezető, majd segédtsízt lett. Aktív cserkész és vezető 1945-ig, amikor a háború félbeszakította cserkészpályáját. Menekül ő is, majd 1947-ben bekapcsolódik az emigráns, azaz külföldi magyar cserkészetbe. Egyike a Hontalan Sasoknak. Széleskörű munkásságával járul hozzá a magyar cserkészlet kibontakozásához, többek között Sydneyben alapító- és 14 évig csapatparancsnok, európai vezetőtsízt, ausztráliai vezetőtsízt, vk tábor parancsnok és kiképző. Aktív cserkészvezetői munkát végzett folyamatosan 1966-ig.

Többek között a *Magyar Cserkészt* megelőző *Sastoll* társszerkesztője, az ausztráliai „exil” cserkészszövetségek elnöke, a Szövetség Fegyelmi Bíróság elnöke, szövetségi társelnök, tb. elnök, és még sok minden más. Bélabá' is vasoszlop a magyar cserkészletben.

Bedy Balázs cscst., III. kerületi parancsnok a Szövetség elnökének aláírásával ellátott szép díszoklevelet nyújtott át neki. A *Vezetők Lapja* szívből gratulál Bélabának. Méltatását a külföldi magyar sajtó is közölte. Szívből gratulálunk neki!

Végvári Vazul ferences szerzetes, cscst., Magyarországra való visszatelepülése óta az esztergomi ferences rendházban él. Részt vett az 1956-os forradalomban, előtte prefektus-nevelő az esztergomi ferences gimnázium internátusában. Menekülése után 1957-től 1997-ig az USA-ban élt, ahol papi szolgálatot teljesített. Lelkipásztori tevékenységei mellett a New Brunswick-i csapataink parancsnoka is volt. Verses kötetei is megjelentek. Életéről DVD készült. Most értesültünk, hogy Vazul atya élete munkásságát a Mindszenty Társaság még 2005-ben Emlékéremmel jutalmazta. Ha kicsit megkésve is, de neki is szívből gratulálunk!

† HAZAMENTEK †

Borhy-Zikély József, Nagytanács tag

(Gyöngyös, 1915. március 16 – Bedford Village, New York, USA, 2009. április 6)

Az I. világháborúban szerzett sebesülésébe belehalt édesapja helyett az általa kijelölt gyám nevelte. A Ludovika Akadémia kimagasló befejezése után vezérkari iskolát végzett, majd századosként angol fogságba esett. A Don-kanyari harcokban lábaiba szilánk vésődött.

A II. világháború után Ausztriába került. Ott orvosi asszisztensként dolgozott, majd Amerikába települt át az 1950-es években, ahol többek között mint műszaki rajzoló kereste kenyerét. 85 éves korában ment nyugdíjba.

„Gógó” magáról nem igen beszélt. Szorgalmas, becsületes, józan gondolkodású magyar ember volt. Mint ilyen, támogatta a nemzeti ügyeket. Már az 1960-as években a Szövetség Nagytanácsának tagja lett. Fontosnak tartotta a külföldi magyar cserkészmozgalmat és abban látta az itt nevelkedő magyar fiatalság kibontakozását. Mindkét lánya részt vett a New York-i 46. sz. *Bánffy Kata* lcs. munkájában.

Hosszú élete és munkássága egy szívós magyar ember kitartását példázza, a nehézségek leküzdésének, és a túlélésnek képességét. Gyászolják felesége Magdolna, lányai Enikő és Geraldine, a környékbeli és távoli magyar kolónia. Béke poraira!

Fischer Viktor

id. Jámber Pál cscst.

(Veszprém, 1920. november 27 – Passaic, New Jersey, USA, 2009. június 11)

A II. világháború után tagja lett a Hontalan Sasoknak, akik a német menekülttáborokban újra élesztették a magyar cserkészetet. Textilmérnöki diplomáját Németországban szerezte meg. Főtervezőként vonult nyugdíjba.

Passaic, New Jerseybe való kivándorlása után, Palibá' 1951-ben bekapcsolódott a Szent István Egyházközség munkájába. A Szent Név Társulat tagjaként éveken keresztül a miséken felolvasott és áldoztatott, és minden egyházi rendezvényen munkát vállalt. Az egyházmegye püspöke rendkívüli eukarisztikus áldoztatónak nevezte ki. Tagja volt a Szent László Lovagrendnek.

1954-ben feleségül vette Kormann Gabriellát, az akkor alakult 38-as leánycserkészcsapat parancsnokát. Öt gyermekük született, mindegyik cserkész volt, sőt unokái közül is többen a helyi csapatokban vezetők voltak. Ella néni 25 éven keresztül kitartó hűséggel és odaadással ápolta Palibát az 1984-ben elszenvedett agyvérzése után.

1952 és 1958 között amerikai cserkészcsapat parancsnoka is volt Passaicban, Szövetségünkben a helyi „Hatosok” parancsnoka 1971 és 1977, valamint 1980 és 1982 között. 2003-ban kiváló munkájáért megkapta csapatainktól a *Rézliliom díjat* (A helyi két csapat sajátos kitüntetése. Szerk.) 2005-ben még jelen volt a két csapat 50 éves jubileumi ünnepségén.

Bátyját, Lajost (1919-1990), a Sík Sándor Cserkészpark igazgatójaként és a kanadai kerület parancsnokaként ismertük. Fia Palkó, ifj. Jámber Pál (1955-2004) csapatunkban vezető volt.

Gyászolják felesége Jámborné Kormann Gabriella (Ella néni), gyermekei, Mincené Éva, Péter, György, Baileyné Marika, 15 unokája, egy dédunokája, huga Bodnár Gáborné Jámber Ágnes (Ági néni), öccse Jámber László (Öcsi bá') és felesége Katalin, rokonai, barátai, és cserkésztestvérei. Nyugodjon békében!

Marshall Tamás cscst., 6. és 38. sz. cscs., cspk., Garfield, New Jersey, USA

Dr. Mihályfi Miklós cst.

(Sokoropátka, 1922 – East Brunswick, New Jersey, USA, 2009)

Csendes, szerény ember volt. Feleségével a szabadságharc menekültjeként 1957-ben érkezett New Brunswick-ba. A budapesti Semmelweis egyetemen szerzett orvosi diplomát és 30 évig kutatóorvosként dolgozott New Brunswick, New Jersey környékén. Sok tanulmánya, cikke jelent meg, főleg a lupus betegségről. A helyi Szent László Egyházközség hűséges tagja volt.

Magas szintű műveltségéhez tartozott a magyar föld- és néprajz alapos ismerete, amit életén keresztül tanulmányozott, azt előadásokban ismertette. A New York-i körzetben a magyarságtudományi tanfolyamoknak többször előadója volt, főleg a 60-as és 70-es években. Kiképző volt a központi vezetőképző táborokban.

Gyászolják felesége Mária, lánya dr. Horváthné Brigitta, veje dr. Horváth István, unokái ifj. István, Katalin, László, és magyarországi rokonsága.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

Fischer Viktor

Szőke József cst.

(Budapest, 1929. április 25 - Bryson City, North Carolina, USA, 2009. augusztus 13)

Gyuri, ahogy becenevén szólították, cserkészéletét a budapesti 2. sz. BKG cserkészcsapatban kezdte. A II. világháború őt is nyugatra sodorta. A németországi Traunsteinben a 30. sz. Kőrösi Csoma Sándor cserkészcsapatban folytatta cserkészmunkáját és 1947-ben csatlakozott a Hontalan Sasok törzséhez.

A kivándorlás 1949-ben Amerikába vezette útját, és New Brunswick, New Jersey-ben kötött ki. Jövendő feleségét, Marikát, Németországban jegyezte el, majd Amerikában kötöttek házasságot. Együtt vezették a helyi 18. sz. Széchenyi István cserkészcsapatot 1952 és 1956 között. A csapat 1958-ban 5. sz. Bornemissza Gergely cserkészcsapatként újraalakult. Gyuribá tovább is segédkezett a helyi testvércsapatoknál, és a New York-i körzetnél.

Az 50-es évek végén alakított egy öregcserkészekből álló, csapatokat támogató őrst, amely fuvarozott, főzött, táborokat készített elő, Magyar Cserkészt postázott, és sok minden mással segített. Sokoldalú gyakorlati cserkész volt, türelemmel és szeretettel adta tovább tudását és ezért különösen a portyákon igen közkedvelt volt. A New Brunswick-i Teleki Pál Cserkészház vételében, tatarozásában és további fenntartásában nagy része volt, és 1965-től több éven át a Ház Bizottság tagjaként is munkálkodott. Ekkor már öt gyermekük volt cserkész.

A Szövetségben a Számvizsgáló Bizottság elnöke volt 1957 és 1961 között, a III. kerület parancsnoka 1973-tól 1975-ig, és a külügyi hivatalvezető helyettese 1975-től 1979-ig. 1974-ben a Menekült Cserkészszövetségek által rendezett Unity 74 nevű nemzetközi táboron a magyar kontingens vezetője volt. Megbízhatóságát igazolta a táboron való pénztárosi tisztség viselése.

Gyakorlati cserkészmunkája befejezéseként csodálatos kopjafa-csillárokat készített a Teleki Pál Cserkészház részére. Miután egészsége hanyatlott, elköltöztek feleségével Észak-Karolinába, lányuk szomszédságába, egy nemzeti park közelébe. Ott továbbra is élt benne az örökös cserkész. Járt, figyelte, élvezte élete végéig az Isten csodálatos természetét, melyet oly nagyon szeretett.

Privát életében gépészmérnök volt. Gyászolja felesége Szőkéné Wachtler Mária, gyermekei, Magdi, Panni, Márta, Gyuri, Cila, és unokái. Nyugodjék békében!

Fischer Viktor és Schlöder Miklós, volt 5-ös cspk., New Brunswick, New Jersey, USA

Fröhlich Péter cst.

(Celldömölk, 1944. december 6 - Valencia, Venezuela, 2009. január 13)

Dr. Fröhlich Lajos orvos és Merényi Judit gyermekeként született. A család pár hónappal megszületése után elhagyta Magyarországot.

Venezuelába 1949-ben érkeztek a Merényi nagyszülőkkel együtt, és Fröhlich Lalát ahogy hívtuk, családjával együtt, egy La Paragua nevű indián faluba küldték az ország déli részén lévő Estado Bolívarba. Primitív körülmények között, az őserdő szélén a magyar orvos nemcsak újra felépítette egyszerű rendelőjét, de nagyszerűen ellátta orvosi teendőit is. 1955-ben jöttek fel Caracasba, és azonnal bekapcsolódtak a magyar kolónia életébe. Péter, és a néhány évvel fiatalabb öccse, Gábor, rövidesen beléptek a 11. sz. akkor még gróf Wesselényi Miklós cserkészcsapatba, ami újraalakulása után Szent István király nevét kapta. Szotyori-Nagy Tibor csapatparancsnok hamar felfigyelt Péter remek magyar tudására, valamint vidám, lelkes természetére. Az 1960-as évek közepén Pétert két évre elküldték a buffaloi piarista gimnáziumba, ahol később érettségizett is. Kitűnő szavalótehetség volt, később a „Vaszary Piroska” magyarházi ifjúsági szintársulat közkedvelt főszereplője lett.

Mikor 1973-ban Tiborbá' egészségügyi okokból megvált a csapat parancsnokságától, természetes utódja Péter lett, aki sok lelkesedéssel folytatta ezt a munkát, egészen 1977-ig.

„A cserkészlet nem hobbi, időtöltés, hanem életforma”, szoktuk mondani. Péter számára is az volt, nemcsak alkalmi kötelelességteljesítés, hanem vezetői feladat, a cserkészlet lényegét és gyakorlatát átadni fiataloknak. Olyan magyar műveltséggel rendelkezett, mintha Magyarországon végezte volna el összes iskoláit. Figyelemmel kísérte a magyar kultúrát, politikát, foglalkozott a sorskérdésekkel. Jólesik méltányolni, hogy a szülői házon kívül, a magyar cserkészlet légkörében alakult ki érdeklődése mindez iránt. Nemcsak mint cserkészt búcsúztatjuk, hanem mint jó hazafit is. Isten veled, nyugodjál békében!

Nyisztorné J. Judit cscst., Caracas, Venezuela

-oOo-

Ösztöndíj pályázatok és tanulmányi lehetőségek Magyarországon

Erről a fontos programról előzőleg a Vezetők Lapja 91. (2001) és 93. számában (2002) adtunk tájékoztatást. A Külföldi Magyar Cserkészszövetség - Teleki Pál Alapítvány - hivatalos felkérésre - köszönettel és örömmel tájékoztatja a nyugati diaszpórában élő magyar származású fiatalokat a Magyar Köztársaság Oktatási és Kulturális Minisztériumának Határon Túli Magyarok Titkársága és a Balassi Intézet által meghirdetett ösztöndíjpályázatról.

A magyar nyelvi és magyarságismereti állami ösztöndíj célja: a nyugati diaszpórában élő magyar származású, külföldi állampolgárságú, fiatalok magyar nyelvtudásának és magyarságismeretének fejlesztése. A kétszemeszter magyarországi tanulmányokra a budapesti Balassi Intézetben kerül sor, a 2010/11-es tanévben.

A pályázat 18. életévét betöltött, elsősorban egyetemista korú, magyar származású fiatalok számára kerül kiírásra. A pályázatnál elbírálásra kerül a társadalmi körökben folytatott közösségi munka, egyetemi ajánlás, valamint a magyar kultúrával, művészettel vagy más területtel kapcsolatos tevékenység.

A program magyar nyelvi és magyarságismereti tanulmányokat tartalmaz, valamint lehetőséget nyújt az országgal és az élő magyar kultúrával való aktív megismerkedésre is. A magyarságismereti tanulmányok keretében történelem, irodalom, földrajz, néprajz, művészettörténet és társadalomismeret tantárgyakat tanulnak a hallgatók. A program magyarságismereti tanulmányokból záróvizsgával, egy választott témából megírt záródolgozat megvédésével, magyar nyelvből pedig államilag elismert nyelvvizsgával fejeződik be. (A nyelvvizsga szintje, fajtája és az ennek megfelelő befizetendő vizsgadíj mértéke a nyelvi szintfelmérést végző bizottság döntésétől függ.)

Azok a jelentkezők, akik nem rendelkeznek magyar nyelvtudással, az első félévben csak nyelvvórákon vesznek részt, heti 28 órában. A magyarságismereti tárgyakat csak a második félévben kezdik tanulni.

A Külföldi Magyar Cserkészszövetség tájékoztatja tagjait, hogy a nyelvi és hungarológiai táborok magyarságismereti követelményeinek sikeres elvégzése legalább 4-es átlaggal és legfeljebb egy tantárgyból 3-as osztályzattal a szükséges követelmény. A **program sikeres elvégzése a segéd-tiszti és cserkésztiszti képesítésekhez szükséges magyarságismereti követelményeinek megfelel.**

A képzés és az ösztöndíj időtartama 10 hónap (szeptember – június). A program szeptember elején indul. Az érdeklődők az alábbi cserkészvezetőktől kaphatnak további részletes tudnivalókat:

1. Szórád Gábor (Külföldi Magyar Cserkészszövetség irodája, hétfő-szerda-péntek), 2850 Route 23 North, Newfoundland, NJ 07435, USA. Telefon: 1-973-208-0450. Villanyposta: gabona@aol.com.
2. Dr. Némethy Kesserű Judit (Teleki Alapítvány). Telefon: 1-212-505-9658 (az esti órákban). Fax: 212-387-0483. Villanyposta: jn2@nyu.edu

A pályázatok beküldési - postai beérkezési határideje 2010. január 15. A pályázatokat az alábbi címre kérjük küldeni:

Dr. Judit Kesserű Nemethy, Teleki Pal Alapítvány,

1 Washington Square Village Apt 3L, New York, NY 10012, USA.

A pályázatok két honlapról is letölthetők: www.om.hu vagy www.bbi.hu

Cserkész évfordulók 2009-ben

- 1879. Megszületett gróf Teleki Pál, Magyarország kétszeres miniszterelnöke, főcserkésze.
- 1889. Sík Sándor, a magyar cserkészlet nagy nevelőjének születése.
- 1919. március. A 2. Magyar Cserkészszövetség létrejötte.
június. A Tanácsköztársaság által a cserkészcsapatok úttörő csapatokká alakítása
szeptember. A 3. Magyar Cserkészszövetség megalakulása.
- 1929. Birkenheadi világjamboree, Anglia. A magyar csapat első ízben visel árvalányhajat.
A 101 magyar népdal kiadása.
- 1939. Pax-Ting, az első és idáig utolsó leánycserkész világjamboree, Gödöllő
- 1949. Landai Nemzeti Nagytábor, Németország
- 1959. Makilingi világjamboree, Fülöp szigetek
- 1964. A Sík Sándor Cserkészpark megnyitása, Fillmore, New York állam, USA
- 1969. Megalakul a Bodnár Gábor Cserkészház Garfield, New Jersey-ben, USA
- 1979. Elmarad az Iránban tervezett világjamboree
- 1989. február 1. Újjáalakul a Magyar Cserkészszövetség a kommunista rendszer bukását követően.
- 1994. Elhunyt dr. Némethy György volt KMCSSZ szövetségi vezetőtisz, majd elnök
- 1998/99. A Magyar Cserkészszövetség és a Külföldi Magyar Cserkészszövetség tagjai sorából 80 magyar cserkész vett részt a 19. Világtalálkozón, Chilében.

A Vezetők Lapja helyi terjesztői

Ausztrália:

Hevesi Nagy Bód Katalin cscst.

Dél-Amerika:

Argentína: Lomniczy Mátyás cscst.

Brazília: dr. Hársi Sarolta cscst.

Venezuela: Nyisztorné J. Judit cscst.

Európa:

Ausztria: Szemerédi Tibor cscst.

Németország: Jablonkay Péter cscst.

Svájc: Pilinszky Katalin cscst

Európa többi részei: Jablonkay Péter cscst.

Észak-Amerikai Egyesült Államok:

Boston: dr. Fogarasi Miklós cst.

Buffalo: dr. Forgáchné Katalin cst.

Chicago: Bicok Teréz st.

Cleveland: Horváth Mihály cscst.

Garfield: Marshall Tamás cscst.

Los Angeles: Tóth Attila cscst.

New York: Pándi Árpád cst.

New Brunswick: Vajtay István cscst.

San Francisco: Gilbert Szilvia

Washington: Lendvai-Lintner Imre cscst.

Kanada:

Calgary: Pintér János cscst.

Hamilton: Jankuráné Hajdu-Németh Ágnes cscst.

Montreal: Szép Bernadett st.

Ottawa: Ács Szandra st.

Torontó: Magyaródy Tamás cst.

Tartalomjegyzék

Gyimóthy Gábor: Nyelvlecke	1
Nyilatkozat a magyar nyelvről	2
Fischer Viktor: Emlékezzünk id. Jámbor Pálra	3
Pintér János: A cserkészlet és a Magyar Iskola gyakorlati kapcsolatai	5
Fischer Viktor: Csapatparancsnokoknak: A csapat pénzszerzési lehetőségei	7
Fischer Viktor: Ismét a Net-etiketről	9
Jabonkay Péter: Ismerd meg az erdőt	10
Fischer Viktor: Mérges növények	12
Scout: A tábori konyha	14
Kitüntetések: Bernhardt Béla 75 éves cserkészszünetének méltatása	15
Végyvári Vazul	15
Hazamentek: Fischer Viktor: Borhy Zikély József	15
Marshall Tamás: id. Jámbor Pál	16
Fischer Viktor: Mihályfi Miklós	16
Fischer Viktor és Schlöder Miklós: Szőke József	17
Nyisztorné J. Judit: Fröhlich Péter	17
Ösztöndíj pályázatok és tanulmányi lehetőségek Magyarországon	18
Cserkész évfordulók	19
A Vezetők Lapja terjesztői	19
Tartalomjegyzék	20

Vezetők Lapja

(56. évf. * 105. sz.)

Külföldi magyar cserkészvezetők, felnőttcserkészek, és cserkészszülők lapja.

Megjelenik évente kétszer. A lap elektronikus formában a KMCSSZ honlapjáról is letölthető, a sajtó leágazásról.

Kiadja a Külföldi Magyar Cserkészszövetség
2850 Route 23 North
Newfoundland, NJ 07435, U.S.A.

Szerkesztőbizottság:

Szerkesztők: Fischer Viktor cscst. (Wantagh, New York) és Lendvai-Lintner Imre cscst. (Vienna, Virginia).Munkatársak: Avvakumovits Ottó cscst. és Avvakumovitsné Póka Erzsébet cscst., San Francisco, California, v.

Bócsay Zoltán cscst., Rocky River, Ohio, dr. Chászár Ede cscst. (São Paulo), Cseh Gábor Anna cscst.

(Newtown, Connecticut),

Glaser János cscst. (Montréal), dr. Némethy K. Judit cscst. (New York, New York), Szőcs Melinda (Szeged).

Technikai kivitelező: Szórád Gábor cscst. (Newfoundland, New Jersey).A beküldött cikkeket, híreket, leveleket szükség szerint szerkesztve adjuk közre. Cikkeket, hozzászólásokat, véleményeket, ötleteket kérjük az alábbi címre küldeni: vezlap@yahoo.com

Előfizetés egy évre, a *Magyar Cserkészzel* együtt: US\$15.00. Előfizetéseket a Külföldi Magyar Cserkészszövetség fent megadott címére kérjük. A lap fenntartása érdekében adományokat köszönettel veszünk. A *Magyar Cserkész* 2008-tól kezdve elektronikus formában jelenik meg. A két lapra előfizetők a *Magyar Cserkészt* kinyomtatva kapják meg.

Vezetők Lapja (Leaders' Magazine)

Magazine for Hungarian Scout leaders

Published by the Hungarian Scout Association in Exteris, Inc., a non-profit organization